

Рм 219. Адкажыце на пытанні да тэксту. Выкарыстайце прапанаваныя словы.

1. Што здарылася з сасной?
2. Хто прыляцеў да сасны?
3. Што зрабілі санітары лесу?

С л о в ы д л я д а в е д к і:

- 1) *чарвякі і вусені, захварэла, пажойклі шыпулькі;*
- 2) *стракаты дзяцел, каралёк, сінічкі з чорнымі галоўкамі, сінічкі ў белых шапачках, папаўзень;*
- 3) *выратавалі дрэва.*

Рм 220. Пісьмова перакажыце тэкст практыкавання 217 па пытаннях.

221. Са слоў кожнага радка складзіце сказ.

Варо́ны, па́рках, у, сада́х, і, начу́юць.
Сіні́цы, пад, дамо́ў, даха́мі, хава́юцца.

Запішыце сказы. Правільна аформіце іх на пісьме.

222. Прачытайце тэкст. Як сарокам удалося ўратавацца ад каршуна?

Паветраны пірат

У нашым двары расце шмат розных дрэў. Адноўчы тут пачуўся сарочы гвалт.	Пачатак
Я прыгледзеўся і ўбачыў на ясені каршуна. Сарокі з крыкам праносіліся над драпежнікам. Не кожная птушка ўратуецца ад гэтага паветранага пірата. Але на гэты раз каршуна атакавалі сарокі. Яны выганялі яго са сваёй тэрыторыі. Каршун не вытрымаў атакі сарок, узляцеў у паветра. Ён знік за высокім домам.	Асноўная частка
Сарокі супакоіліся. У нашым двары зноў стала ціха. (Паводле У. Шулякоўскага.)	Заклучная частка (канцоўка)

На колькі частак падзелены тэкст? Як яны называюцца? Аб чым ідзе размова ў кожнай частцы тэксту?

Завяжы вузялок!

У тэксце вылучаюцца пачатак, асноўная частка, заключная частка (канцоўка).

Пачатак рыхтуе чытача да таго, пра што пойдзе размова далей.

Асноўная частка расказвае пра галоўнае.

Заключная частка (канцоўка) падагульняе сказанае.

223. Прачытайце прыказкі. Якая з іх падыходзіць да зместу тэксту з практыкавання 222 і дапамагае выказаць яго асноўную думку? Запішыце гэту прыказку, устаўляючы ў словы патрэбныя літары.

Што аднаму ця(ж/ш)ка, тое гуртам лё(г/х)ка.

Лепш сініца ў руках, як журавель пад небам.

гúртом — сумéсна, усім разам

Успомніце вядомую вам прыказку са словам *калектыў*, якая таксама падыходзіць да зместу тэксту «Паветраны пірат».

224. Прачытайце. Што парушана ў тэксце?

Яны разам гуляюць, глядзяць мультыкі і сваволяць. Калі мамы няма на кухні, хлопчык тайком частуе коціка каўбасой. Мурзіку гэта вельмі падабаецца. Кожны раз ён удзячна муркае.

У Міколкі ёсць кот Мурзік.

Міколка і Мурзік — лепшыя сябры. (*Паводле Т. Крэнь.*)

Вусна аднавіце паслядоўнасць частак тэксту. Дайце яму заглавак.

Запішыце пачатак і канцоўку тэксту. Растлумачце правапіс вялікай літары ў словах.

225. Прачытайце. Якая частка адсутнічае ў тэксце?

Хлопчыкі дапамагаюць дзеду даглядаць сад. Яны набіраюць у вядзерцы вады і паліваюць маладзенькія дрэўцы.

Дзед удзячны юным садоўнікам. Кожнае лета ён частуе ўнукаў яблыкамі і грушамі.

Прыдумайце пачатак тэксту і запішыце яго.

226. Прачытайце тэкст. Якія брусніцы на смак? Чым яны карысныя?

Брусніцы

Бруснічнік расццілаецца як зялёны дыван. І ўсюды, куды ні кінеш вачамі, чырванеюць ягады.

Пасп(я/е)ваюць брусніцы ў канцы жні(у/ў)ня. У гронцы бываюць і спелыя, і н(я/е)спелыя яга(д/т)кі.

Спелыя брусніцы трымаюць у вадзе. Тады яны доўга не губляюць сваю кіслінку і вітаміны. (Паводле У. Ягоўдзіка.)

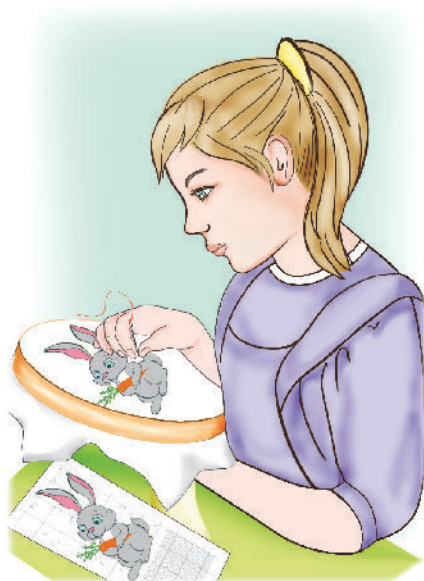
Спішыце асноўную частку тэксту, устаўляючы ў словы патрэбныя літары.

227. Прачытайце тэкст. Якое захапленне ёсць у Рыты?

Рыта займаецца ў гуртку вышывальшчыц. Педагог прапанавала дзецям вышыць розных звяркоў. Рыта выбрала зайца.

Дзяўчынка па клетачках вышывала крыжыкам галаву, лапы, спіну, хвост. Яна старалася, але зрабіла некалькі лішніх

крыжкаў. Адно вуха ў зайца атрымалася даўжэйшым за другое. Рыта спачатку засмуцілася, а потым пачала расплятаць іголкай вышыўку. Пасля яна зноў вышывала па клетачках. Цяпер у зайца былі аднолькавыя вушы.

Пасля заканчэння працы вучні зрабілі выстаўку. Яе наведвальнікі дзівіліся, як прыгожа вышыла зайца маленькая майстрыха. *(Паводле М. Даніленкі.)*

Прачытайце частку тэксту, якой адпавядае малюнак.

Знайдзіце і прачытайце пачатак тэксту і канцоўку. Аб чым ідзе размова ў кожнай з гэтых частак?

Вызначце тэму тэксту.

Рм Раскажыце, які гурток або секцыю наведваеце вы. Чаму вы ўжо навучыліся на гэтых занятках?

228. Прачытайце прыказкі. Якая з іх падыходзіць да зместу тэксту з практыкавання 227 і дапамагае выказаць яго асноўную думку? Запішыце гэту прыказку па памяці.

Па рабоце майстра відаць.
Рукі малыя ды да працы ўдалыя.

229. Прачытайце. Што парушана ў тэксце?

Раніцай каля будкі з'явіўся Тузік. Ён накінуўся на няпрошанага госця. Кацяня ўчапілася за сабачы хвост. Падняўся шум. З хаты выбеглі гаспадары. Дзядуля разняў забіяк. Пакрыўджаны сабака забіўся ў будку. Бабуля забрала кацяня ў хату і накарміла.

Па цёмнай дарозе бегла маленькае кацяня. Яно завярнула ў першы вясковы двор і вырашыла тут занаचाваць. Кацяня залезла ў пустую сабачую будку.

Так і засталася яно жыць у бабулі з дзядулем. Праз некаторы час кацяня з Тузікам сталі сябрамі. (*Паводле Г. Нічыпаровіч.*)

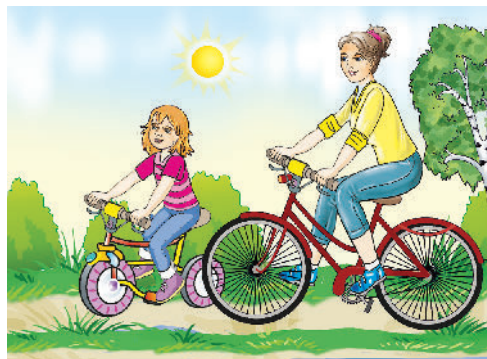
Аднавіце паслядоўнасць частак тэксту. Дайце яму заглавак.

Вусна перакажыце адноўлены тэкст.

230. Прачытайце пачатак і канцоўку тэксту.

Адпачынак на Браслаўскіх азёрах

Сям'я Андрэйкі часта прыязджае на Браслаўскія азёры.

Бацькі і дзеці кожны раз з задавальненнем вяртаюцца на азёры.